

Temat: Co możemy zrobić w tej sprawie?

Podstawa programowa:

3. Współczesne społeczeństwo polskie. Uczeń:

- 3) przedstawia wybrany problem społeczny ważny dla młodych mieszkańców swojej miejscowości i rozważa jego możliwe rozwiązania.

Kompetencje kluczowe:

- kompetencje społeczne i obywatelskie.

Czas trwania: od 4 do 5 miesięcy.

Skrócony opis lekcji

Uczniowie dowiadują się, na czym polega metoda projektu. Uświadamiają sobie, że, realizując projekt, będą mieli wpływ na otaczającą ich rzeczywistość. Wybierają obszar, jakim chcą się zająć, zakładają cele swojego przedsięwzięcia, planują zadania i dzielą się nimi, układają harmonogram działań. Zastanawiają się nad doбором sojuszników, czyli potencjalnych osób, które mogą im pomóc w rozwiązaniu problemu.

Cele lekcji:

- wyjaśnienie uczniom na czym polega społeczeństwo obywatelskie,
- wyjaśnienie uczniom, w jaki sposób należy przystąpić do działania, kiedy chce się dokonać zmian w swoim otoczeniu,
- uświadomienie uczniom konieczności określania celów działania,
- uświadomienie uczniom konieczności planowania swoich działań,
- kształtowanie umiejętności sporządzania harmonogramu działań,
- kształtowanie umiejętności myślenia strategicznego i poszukiwania sojuszników swoich działań.

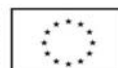

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wydawnictwa Szkolne
i Pedagogiczne S.A.
Pomagamy uczyć

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Słowa kluczowe:

- problem społeczny,
- społeczeństwo obywatelskie,
- metoda projektów,
- kompetencje społeczne i obywatelskie.

Formy, metody i techniki:

- metoda projektów,
- praca w grupach,
- prezentacja,
- praca z tekstem,
- burza mózgów.

Oczekiwane rezultaty

Po zajęciach uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega społeczeństwo obywatelskie,
- wyjaśnia, że przed rozpoczęciem działań na rzecz rozwiązania jakiegoś problemu społecznego przeprowadza się diagnozę społeczną
- wymienia, jakie problemy społeczne są ważne dla mieszkańców jego miejscowości (dzielnicy, osiedla),
- podaje, jak należy formułować należy cele działania,
- podaje przykłady, do kogo należy zwrócić się, aby rozwiązać dany problem społeczny.

Do prowadzenia zajęć niezbędne będą:

- meble ustawione w taki sposób, aby była możliwa praca w grupach 4–6-osobowych,
- miękkie plansze zawieszone na ścianach, niezbędne do przypinania kartek, plakatów itp.,
- papier pakowy, taśma malarska,
- samoprzylepne kropki (tzw. cenki),
- kilka markerów dla zespołów.

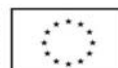

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wydawnictwa Szkolne
i Pedagogiczne S.A.
Pomagamy uczyć

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W celu przygotowania się do poprowadzenia zajęć należy:

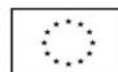
- na zajęciach przeprowadzonych dużo wcześniej wspólnie z uczniami przygotować ankietę dla mieszkańców (miejscowości, dzielnicy, osiedla), badającą, jakie problemy społeczne, występujące w ich miejscu zamieszkania, są dla nich najbardziej uciążliwe;
- omówić z uczniami sposób przeprowadzenia ankiety;
- polecić uczniom przeprowadzenie badania ankietowego; aby badanie przyniosło reprezentatywny wynik, należy w nie zaangażować więcej niż jedną klasę (może uda się włączyć do projektu całą szkołę); uczniowie bezpiecznie mogą ankietę przeprowadzić wśród rodziny, znajomych, sąsiadów; za przeprowadzenie np. 10 ankiet uczeń otrzymuje ocenę celującą;
- przy pomocy uczniów zebrać wyniki ankiet, zanalizować je i podsumować; wnioski w postaci raportu z badań będą podstawą podjęcia przez uczniów decyzji, jakim obszarem społecznym chcą się zająć, realizując projekt.

Proponowany przebieg

1. Rozpocznij lekcję od wyjaśnienia, co oznacza termin „społeczeństwo obywatelskie”(vide – Słownik). Zapytaj, czy uczniowie wiedzą, w jakim celu zrealizowali badanie ankietowe wśród swoich rodzin, znajomych i sąsiadów. Co można teraz zrobić z wynikami tych ankiet? Czy widzą jakąś możliwość, aby osoby mające odpowiednie kompetencje, zajęły się ważnymi dla ludzi problemami? Czy widzą szansę, aby sprawy, które doskwierają w życiu nam i naszym najbliższym, zaczęły być rozwiązywane? Po wysłuchaniu pomysłów przedstaw uczniom krótko program realizowany przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej „Młodzi obywatele działają”, jego rezultaty oraz zachęć do zapoznania się ze stroną http://www.ceo.org.pl/portal/mlodzi_obywatele_dzialaja. Wyjaśnij też, że zanim jakiegokolwiek grupa społeczna zdecyduje się na interwencję w jakiegokolwiek sprawie, warto, aby przeprowadziła diagnozę społeczną – najważniejszą częścią tej diagnozy są właśnie przeprowadzone przez uczniówankiety.

2. Zaproponuj teraz uczniom, abyście wspólnie wybrali do rozwiązania najbardziej interesujący dla nich problem (może akurat ten, na który mieszkańcy wskazywali najczęściej) i spróbowali się nim zająć, realizując projekt. Projekt, który zrealizują, być może nie rozwiąże od razu problemu, ale z pewnością pozwoli zainteresować nim tych, którzy mogą podjąć w danej sprawie wiążące decyzje. Zbierzecie informacje, zastanowicie się nad możliwymi rozwiązaniami problemu i przedstawicie je decydentom. Taki będzie najważniejszy cel projektu – zainteresowanie problemem środowiska lokalnego i uświadomienie dorosłym, że można i warto się nim zająć, proponujecie też możliwe rozwiązania tej sprawy. Podkreśl, że każdy projekt powinien kończyć się prezentacją wypracowanych rezultatów przed wybranym audytorium. Zdecydujecie sami, komu trzeba przedstawić to, co wypracujecie. Wyjaśnij dokładnie (jeśli uczniowie jeszcze nie pracowali w ten sposób), na czym polega praca metodą projektu. Zaczynicie od ustalenia, który z podawanych przez ankietowane osoby problem, wydaje się uczniom najbardziej wart zaangażowania. Wybierz dwóch uczniów, którzy będą zapisywać wszystkie podawane przez innych problemy czy zagadnienia do rozwiązania. Następnie za pomocą głosowania zdecydujecie, którą sprawą zajmie się zespół klasowy. Można również najpierw przygotować na dużym arkuszu papieru listę problemów, które ujawnione zostały w wyniku badań ankietowych, a następnie przeprowadzić głosowanie, dając każdemu uczniowi trzy głosy, wyposażając go np. w trzy samoprzylepne kropki. Zajmiecie się, jako zespół zadaniowy, tym problemem, który uzyska największą liczbę głosów.
3. Wyjaśnij uczniom, że kiedy już wybrali problem do rozwiązania, należy określić osoby, miejsca i instytucje, które w jakikolwiek sposób mogą być z nim związane oraz dowiedzieć się jeszcze więcej na temat tego problemu. Od tego, ile zbierze się informacji na ten temat, będzie w dużej mierze zależeć rozwiązanie sprawy. Zorganizuj burzę mózgów, która pokaże, w ilu ciekawych miejscach można zebrać informacje. Nie ograniczaj uczniów w pomysłach, wręcz odwrotnie – zachęcaj do podawania miejsc i wskazywania osób nawet takich, które początkowo mogą budzić zaskoczenie. Na dużym arkuszu papieru narysuj owal, zapisz w nim problem, a następnie wokół zapisuj wszystkie pomysły uczniów.

4. Zaproponuj uczniom podział na zespoły: Internauci, Bibliotekarze, Dziennikarze, Fotoreporterzy, Sprawozdawcy, Detektywi społeczni. Niech uczniowie sami zdecydują, w jakim zespole chcą pracować przez najbliższy miesiąc. Zadaniem każdego zespołu będzie zebranie jak największej liczby informacji na temat problemu, który wybraliście.
5. Teraz poproś, aby uczniowie już w wybranych przez siebie zespołach, ułożyli harmonogram działań na najbliższe trzy miesiące. Najlepiej, gdy będzie miał postać tabeli i zawierał informacje: **kto, w jakim terminie, w jakim miejscu, co robi**. Powiedz uczniom, że będziesz pełnić funkcję kierownika projektu – opracujesz i przedstawiś im na następnych zajęciach harmonogram całości i będziesz koordynować działania zespołów oraz doradzać, w jaki sposób najlepiej je wykonać. Kiedy zespoły ułożą swoje harmonogramy, poproś, aby ich reprezentanci przedstawili je. Uczniowie z innych zespołów mogą zgłaszać do nich dodatkowe pomysły. Ustalcie termin rozpoczęcia i zakończenia projektu. Jako zadanie domowe poleć uczniom, aby w zespołach ustalili, co będzie im potrzebne do dobrego wykonania zaplanowanych działań – niech każdy zespół zrobi listę i zaznaczy, co już ma, a o co trzeba się będzie postarać.
6. Po zrealizowaniu projektu uczniowie prezentują go najpierw na form klasy, a potem przed całą szkołą. Jeśli jest taka możliwość, to przesyłają prezentację do instytucji lub osób, w których gestii jest zajęcie się przedstawionym problemem.
7. Kończąc zajęcia, podziękuj uczniom, wyraż swój optymizm i entuzjazm – z pewnością ich przyszłe działania przyniosą wiele dobrego.

Materiał pomocniczy 1

Przykładowe działania dla zespołów

Internauci – poszukują informacji w Internecie; na podstawie zebranych przez inne zespoły materiałów przygotowują prezentację multimedialną.

Bibliotekarze – poszukują informacji w bibliotece, w czasopiśmie, publikacjach, codziennej prasie.

Dziennikarze – przeprowadzają wywiady z reprezentantami władz lokalnych, radnymi, przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych oraz innymi osobami, które są powiązane z daną sprawą.

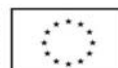

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wydawnictwa Szkolne
i Pedagogiczne S.A.
Pomagamy uczyć

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Fotoreporterzy – przygotowują dokumentację zdjęciową, kręcą filmy.

Detektywi społeczni – zbierają fakty i opinie związane z problemem w różnych środowiskach.

Sprawozdawcy – na podstawie materiałów zebranych przez inne zespoły przygotowują artykuły przedstawiające fakty i opinie związane z problemem.

Słownik

Społeczeństwo obywatelskie – takie społeczeństwo, w którym obywatele nie czekają na to, że władze odgórnie załatwią wszystkie sprawy, ale podejmują sami działanie, które ma służyć dobru wspólnemu.

Projekt edukacyjny (badawczy lub akcji, metoda projektów) – długoterminowe, samodzielne działanie ucznia lub zespołu uczniów, z wyraźnie określonym realnym celem, szczegółowo zaplanowane, zorientowane na założony rezultat oraz kończące się prezentacją przed wybranym audytorium.

Cel – stan rzeczy, jaki chce się osiągnąć.

Rezultat – końcowy efekt działań.

Harmonogram działań – opis działań z określonym terminem ich realizacji oraz osobami odpowiedzialnymi za ich wykonanie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wydawnictwa Szkolne
i Pedagogiczne S.A.
Pomagamy uczyć

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

